

کارگردان مینی سریال «تور» با اشاره به تحقق وعده صادق و عملیات نظامی ایران بیان کرد که باید درسی به صهیونیست ها می دادیم که بفهمند امنیت خط قرمز ما است. خیرا... تقیانی پور، کارگردان فیلم سینمایی «قلب رقه» با اشاره به عملیات ایران و پاسخ به رژیم صهیونیستی که دوشب پیش اتفاق افتاد، بیان کرد: زندگی با خیلی از ضعف ها و اتفاقات دچار اختلال نمی شود اما بدون امنیت، هیچ کشوری پایدار نمی ماند.

امنیت خط قرمز ماست

قوام و شهرهای مختلف کشور در تلویزیون

تنوع قومیتی

اما نحوه اجرای چنین سیاستی هم جای تامل بسیاری دارد. اسماعیل آذر، استاد ادبیات و پژوهشگر هم در این خصوص به جام جم می‌گوید: بگذارید مثالی درباره برنامه «چهارگاه» بزنم که خودم در آن شرکت داشتم. کارشناس این برنامه می‌گفت چیزی نزدیک به ۴۰ هزار قطعه را ضبط کردم و در اختیار دارم. با فلان مرتبه یا چاوشی که مایه‌های مذهبی دارند، در هر قومی به گونه خاصی ابراز می‌شود. این تنوع می‌تواند جذابیت ایجاد کند. ما یک ماه درباره موسیقی اقوام صحبت می‌کردیم و از این بحث و گفت‌وگو لذت می‌بردیم و یاد می‌گرفتیم؛ بنابراین فرهنگ اقوام همواره باید در بهترین شکل و در زیباترین ساختارها بروز پیدا کند. یعنی اگر از موسیقی اقوام صحبت می‌کنیم، در هر قومی باید بهترین و مشهورترین شان را در برنامه دعوت کنیم که در «چهارگاه» این اتفاق افتاد.

در نتیجه من فکر می‌کنم چنین برنامه‌ای

اگر در سال‌های بعد هم پخش شود، همچنان دیدنی، جذاب و به‌روز است. پس

سهم اقوام از یک قاب

آنچه در نمایش اقوام ایرانی در رسانه ملی و تولید برنامه‌های مختلف این حوزه می‌توان دید، حس همراهی و آشنایی مخاطبان با این برنامه‌هاست. به‌عنوان مثال، برنامه هوملتز در هر

وی اضافه کرد: صهیونیست‌ها امنیت ما را نشانه گرفته بودند و اگر پاسخ نمی‌دادیم، هیچ جای دنیا در امان نبودیم و ممکن بود در هر جایی مردم ما را بزنند. مایاید درسی می‌دادیم که اینها بفهمند امنیت خط قرمز ما است. وی اضافه کرد: مهم این است که به دنیا بفهمانیم از هر کشور و نژادی که باشند، نمی‌توانند تعرضی کنند و امنیت خط قرمز ما است.

تقیانی پور درباره به تصویر کشیدن این اتفاق در قالب درام و

قسمت سراغ یک شهر رفته که گاهی شهرهای بزرگی هم نیستند و پیش از این کمتر درباره آن صحبت شده بود. پرداختن به این شهرها باعث شد تا مخاطب خود را در قاب تلویزیون ببیند و با شهر خود احساس آشنایی کند. یعنی درست مصداق نمایش اقوام در قاب رسانه ملی که رئیس سازمان صداوسیما بارها بر آن تاکید کرده است. غلامرضا آذری، استاد ارتباطات در این خصوص به جام جم می‌گوید: این‌که مخاطب خودش را در رسانه‌ای ببیند که متعلق به خودش است، اتفاق بسیار خوبی است. چون رسانه‌ای موفق است که نگاهش یک‌طرفه و جانبدارانه نباشد. کسی که در یک روستا و نقطه‌ای دورافتاده هم است از این آب و خاک و رسانه سهمی دارد. چه اشکالی دارد از چنین فردی برنامه بسازیم و نشان بدهیم. چون همین میزان دورافتادگی فرد از پایتخت باعث می‌شود میزان توجهش به رسانه ملی بیشتر شود و اعتماد عمومی هم به رسانه ملی بالاتر رود. وی همچنین تاکید می‌کند: من معتقدم کارگردانی سریال‌هایی مثل نون‌خ و از این دست، خیلی کار سختی است و مثل راه رفتن روی لبه تیغ است. چون سعی بر این است که همه را راضی نگه داریم. از طرفی کار برای مخاطب عام با مخاطب خاص خیلی تفاوت دار؛ ضمن این‌که من فکر می‌کنم در کنار شناختی که برنامه‌ساز یا فیلمساز باید از آن فرهنگ و قوم داشته باشد، باید در کنارش یک جامعه‌شناس و مشاور علمی، فرهنگی و قومی وجود داشته باشد؛ چون کار و حرفه عده‌ای مطالعه فرهنگ‌هاست و باعث جهت دادن به نگاه فیلمساز می‌شود و میزان تاثیرگذاری اثر را بیشتر می‌کند.

به آن سریال معنا می‌دهد. یعنی به ابعاد گسترده‌گی اثر کمک می‌کند. با کمک مشاور هم می‌توان مخاطب‌شناسی کرد.

خارج شدن از نگاه موزه‌ای

شاید اگر قدری به گذشته برگردیم، تولید مجموعه‌ها و برنامه‌های مرتبط با فرهنگ اقوام ایرانی قدری با نگاه موزه‌ای همراه بود، کما این‌که تمرکز اصلی تولید مجموعه‌های تلویزیونی بر نمایش خانه‌های سنتی و قدیمی بود که شاید در برخی مواقع، باعث دور بودن از فضای امروزی می‌شد اما ناگاهی به مجموعه‌های تازه مثل چند فصل سریال نون‌خ نشان از آن دارد که شخصیت‌ها حالا با حفظ اصالت خود، حال و هوای امروز را در خود دارند، به طوری‌که مخاطبان راحت‌تر می‌توانند با آنها ارتباط برقرار کنند و برای‌شان باورپذیرتر است. حسین ولی‌نژاد، استاد موسیقی خراسان در همین رابطه به جام جم می‌گوید: ما همین مسأله را مطرح کردیم؛ این‌که ممکن است کار و هنر من قدیمی باشد اما در همین اتفاق هم می‌توان به‌روز بود و با نسل جوان ارتباط برقرار کرد. به هر حال نسل‌های امروزی نیاز به خوراک خوب در زمینه هنر و موسیقی دارند. از طرفی باید با فرهنگ اصیلی هم که دارند آشنا شوند. تلفیق به‌روز بودن و اصیل بودن شاید کار سختی باشد اما غیرممکن نیست.

مثلا می‌توان روی موسیقی مقامی، شعر حافظ خواند. یعنی موسیقی ما به قدری غنی است که قابلیت این مسأله را دارد. می‌توان کار کرد که جوان‌های امروزی هم با آن ارتباط بگیرند. چون جوان امروز هر نوع موسیقی را می‌شنود و باید با موسیقی خوب و اصیل آشنا شود. مثالی در این باره می‌توانم بزنم. شاید عده‌ای از خواندن من و سبک من در موسیقی خوش‌شان نیاید اما ممکن است از دوتار من خوششان بیاید و به این سمت و سو بروند. همین مسأله باعث می‌شود تا با موسیقی اصیل آشنا شوند و با آن انس بگیرند.

کلام آخر

مسأله وحدت ملی نکته‌ای است که از پزآیند صحبت کارشناسان می‌توان به آن رسید و باور داشت که در صورت تویه به آثار ایمنجینی، می‌توان به یک وحدت یکپارچه و همیشگی امید داشت. درست مانند چیزی که غلامرضا آذری، استاد ارتباطات به آن اشاره کرده و از این گفته بود که مخاطب خودش را در رسانه‌ای ببیند که متعلق به خودش است. نکته‌ای که به نظر می‌رسد طبق گفته حسین ولی‌نژاد استاد موسیقی خراسان، امسال بیشتر از سال‌های گذشته به آن توجه شده و در برنامه‌های ماه مبارک رمضان و نوروز رسانه ملی به آن پرداخته شد؛ حرکتی که می‌تواند سرآغازی برای یک مسیر ادامه‌دار باشد.

دیدگاه

نون‌خ، فرصتی برای

جبران غفلت‌هایی که عادت شده‌اند!

محمد دشتی روزنامه‌نگار خبر خیلی کوتاه بود. ترکیه ابن سینا را هم مصادره کرد! خبری که در اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ در برخی رسانه‌های کشور انعکاس یافت. خبری تلخ برای اهل فرهنگ و ادب که در عین حال تکراری به نظر می‌رسید. زیرا طی سال‌های قبل نیز خبرهایی مانند: «ادامه مصادره مفخر کشورمان با سرعت بالاتر!»، «مولانا به نام ما، به کام دیگران»، «مصادره مشاهیر ایرانی همزمان با غفلت ما» و ... از جمله تیتراهای آشنا و پرتکراری بود که حکایت از «مشتی نمونه خروار است» داشت. خرواری که مشت، مشت‌های آن بیدارمان نکرده بود و انگار قرار هم نیست بیدارمان کند.

البته زیاد تا امید هم نباید بود، به‌خصوص که درخشش ستاره‌هایی در آسمان فرهنگ و هنر ایران و در زمینه تولیدات تصویری تلویزیونی حکایت از اقبال به موضوعاتی دارد که نشان می‌دهد در پس سال‌ها بی‌توجهی به سرمایه‌های معنوی ایران اسلامی، ظاهرا اتفاقاتی درحال رخ دادن است که می‌توان از سریال نون‌خ به عنوان یکی از این اتفاقات خوب در این زمینه نام برد.

سریالی که به رغم اشکالاتی که ممکن است به آن وارد باشد، به دلیل پرداختن به جذابیت‌های فرهنگی و قومی، توجه به محیط زیست، پرداختن به موسیقی و هنر اقوام مختلف ایرانی و اموری از این دست، فصلی نو را در توجه رسانه به ظرفت‌های عظیم فرهنگی و تمدنی ایران با هدف پرداختن به اقوام ایرانی در دستور کار خود قرار داده است. کاری که نشان می‌دهد تنها راه موفقیت در کارهای فرهنگی و تمدنی پرداختن به ریشه‌هاست. راه دورنرویم، همین کشورهایی همسایه که ادعای مصادره بزرگان‌مان از سوی آنان را داریم. برای این کار برنامه داشته‌اند و دارند. آنها می‌دانند که برای برداشت باید در محیطی کاشت کنند که شاید سال‌ها طول بکشد، اما بدون شک محصول و میوه خواهد داد. شاید ذکر یک تجربه عینی این موضوع را روشن‌تر کند. چند سال قبل و پیش از همه‌گیری کووید۱۹ یا همان کرونا به اتفاق گروهی از مدیران مدارس ایران به ترکیه و شهرهای استانبول، آنکارا و قونیه سفر کردیم. در این بازدیدها شاهد اتفاقات و رخدادهایی بودیم که نشان از اهمیت فرهنگ، آموزش و پرورش و مدرسه در این کشور داشت. در بازدید از یکی از مدارس تابلوهایی که عکس تعدادی از اندیشمندان و مفخر فرهنگی را به زیبایی تصویر کرده بود و روی دیوارهای سالن مدرسه خودنمایی می‌کرد، نظرامن را جلب کرد. اندیشمندان و مفخاری مانند: مولانا، فارابی، ابن سینا و ... که به عنوان مفخر این کشور و حوزه آناتولی به دانش‌آموزان معرفی شده بودند.

وقتی با مدیر مدرسه در این زمینه صحبت کردیم، گفت: ما آینده فرزندان‌مان را با معرفی الگوها و مفخاری که تاریخ‌ساز بوده‌اند، گره زده‌ایم و تلاش می‌کنیم این مفخر را در سنین مختلف و به شکل‌های متنوع به آنان معرفی کنیم. به نظر می‌رسد شما هم به جای اعتراض به دیگران باید فرهنگ و تمدن خودتان را که در بخشی از آن در حوزه تمدنی شریک هستیم، معرفی کنید. حتما مفید خواهد بود.

پربیراه نمی‌گفت! ما چه اعتراضی می‌توانستیم داشته باشیم، وقتی که تلاشی برای معرفی ابعاد مختلف تمدن و فرهنگ خود نکرده بودیم. گرچه به این‌که ابن سینا را حکیمی ترک معرفی کرده بودند، اعتراض کردیم اما واقعیت این بود که در بی‌عملی و ترک فعل ما امید چندانی به نتیجه‌بخش بودن این اعتراض‌ها نبود. سال‌ها گذشت و زمانی که خبرهای دیگری در زمینه این‌گونه دست‌اندازی به مفخر ایرانی و... شنیدم، یاد حرف مدیران مدرسه افتادم که می‌گفت: ما بخری در مدارس خود می‌کاریم که بعدها محصول آن را برداشت خواهیم کرد.

تجربه نشان داده سریال‌هایی که توانسته‌اند از ظرفیت‌های فرهنگی کشور و نشانه‌های تمدنی و قومی ایران مانند توجه به جاذبه‌های جغرافیایی، پوشش و لباس‌های زیبا و متنوع ایرانی، موسیقی و هنر اقوام و مهم‌تر از آن مشارکت و همراهی مردم در استان‌های مختلف بهره ببرند، سریال‌های ماندگاری شده‌اند. به همین قیاس امیدواریم سریال تلویزیونی نون‌خ که توانسته به‌خوبی از جذابیت‌های فرهنگی و ظرفیت‌های فرهنگی و هنری اقوم ایرانی بهره‌برد، بتواند قدمی آغازین در پرداختن به ظرفیت‌های عظیم فرهنگی و تمدنی کشورمان بردارد. پرداختن به اموری مهم که انگار غفلت از آن برای‌مان عادت شده است.

گزارش تصویری

متنوع و پویا

نگاهی به کلیت برنامه‌ها و سریال‌هایی که در مدت اخیر روی آنتن رفته نشان از رنگارنگی نمایش اقوام در قاب تلویزیون دارد؛ قاب متنوعی که هر کدام از شهرها و استان‌ها در آن سهمی دارند و یک عکس متفاوت را به نمایش گذاشته‌اند. ترکیب این برنامه‌ها در کنار هم، حال و هوای تازه و سرزنده را به جدول پخش تلویزیون داده است.

کوادک را اسکن کنید

نگاه

رنگین کمان موسیقی اقوام در «چهارگاه»

یکی از ویژه برنامه‌های سرگاهی تلویزیون که بسیار هم پربیننده بود، برنامه «چهارگاه» شبکه چهار شامل کهن‌خوانی، مناجات‌خوانی و آوازخوانی توسط هنرمندان نواحی مختلف کشور بود. در این برنامه حسام‌الدین سراج، استاد آواز ایرانی؛ محمد اسماعیل آذر، استاد شعر ایرانی؛ حسن بلخاری، استاد زیبایی‌شناسی و متین رضوانی، پژوهشگر حوزه موسیقی ایرانی حضور ثابت داشتند و درباره گونه‌های شعر، فرهنگ و ادبیات با حضور استادان برجسته‌ای از کشور گفت‌وگو می‌کردند و میزبان مهمان‌هایی از نقاط مختلف کشور بودند. کهن‌خوانی، مناجات‌خوانی و آوازخوانی توسط هنرمندان نواحی مختلف کشور از بخش‌های اصلی این برنامه بود. رنگارنگی اقوام و پرداختن به موسیقی و شعر مناطق مختلفی از کشور و حضور مهمان‌هایی که از هنرمندان برجسته اقوام مختلف بودند، یکی از نقاط مثبت و ویژگی‌های این برنامه بود. متین رضوانی پور، سردبیر و کارشناس مجری برنامه در جایی عنوان کرده بود که هدف اصلی ما در این برنامه آشنایی هرچه بیشتر مردم با الحان و موسیقی‌های مختلف و متنوع نواحی ایران از مسیر رسانه ملی بود که خوشبختانه با بازخورد‌های خیلی خوبی هم مواجه شد و ما به عینه دیدیم که مردم ققدر به شنیدن این الحان ارزشمند علاقه مند هستند.

ایرانگردی آقای «نون‌خ»

یکی از مجموعه‌هایی که در فروردین روی آنتن شبکه یک رفت و بسیار هم مورد توجه قرار گرفته و همچنان مخاطبانش با سفر ایرانگردی آقای نون‌خ و همشهری‌هایش همراه هستند، مجموعه «نون‌خ» است.

سعید آقاخانی در فصل جدید سراغ داستانی رفته‌که همین موضوع باعث شده تا مخاطبان این سریال شاهد رنگین‌کمانی از اقوام مختلف ایرانی باشند. او که در فصل‌های قبلی این مجموعه هم سعی می‌کرد نگاه مخاطبان را با فرهنگ، آیین و زبان مردم کردنشین عجین کند، این بار سراغ شهرهایی چون کرمان و جابهار هم رفته و ما شاهد قرار گرفتن اقوام مختلف با زبان‌ها و فرهنگ‌های گوناگون در کنار هم هستیم که نشان از یکپارچگی و اتحاد ملی است.

مخاطب در این سریال با جاذبه‌های گردشگری، زبان و بخشی از فرهنگ، آداب، رسوم و موسیقی اقوام مختلف بیشتر آشنا می‌شود. به‌خصوص سکانسی که در آن اقوام مختلف با پوشش رسمی خود کنار هم جمع شدند و با توجه به موسیقی جذاب و شنیدنی که هر کدام از آنها داشتند، سکانس جذابی را برای مخاطب خلق کردند.

